

Kleinschalige zorg

Kleinschalige zorg is zorg die geboden wordt in een huiselijke en herkenbare omgeving aan mensen met dementie. Zij vormen er met elkaar een gewoon huishouden en kunnen zelf hun dagelijks leven inrichten. De medewerkers zijn onderdeel van het huishouden. In de ondersteuning en de zorg sluiten zij zo veel mogelijk aan bij de leefstijl en de voorkeuren van de bewoners.

In de serie *Hulp bij dementie* zijn ook verschenen:

- Dementie en bezoekdienst
- Gespreksgroepen voor familie van dementerenden
- Gespreksgroepen voor mensen met dementie
- Ontmoetingscentra

Andere *Informatie*series:

- Algemeen
- Informatie in andere talen
- Medicijnen
- Omgaan met dementie
- Verschijnselen
- Ziektebeelden

Iedereen woont het liefst in zijn eigen huis, ook wanneer hij zorg nodig heeft. Maar voor mensen met dementie kan het moment komen, waarop dat niet langer mogelijk is. Een opname in een zorginstelling is dan onvermijdelijk. Deze overgang van het eigen huis naar een verpleeghuis is voor veel patiënten en hun familie een grote stap. In een grootschalig instituut met een efficiënte inrichting en dagritme vindt men weinig terug van het leven dat men tot dan toe heeft geleid. Kleinschalige zorg is een manier om die stap van huis naar zorginstelling minder groot te maken.

Wanneer is zorg kleinschalig?

Uit de praktijk weten we dat mensen die ten gevolge van dementie niet langer thuis kunnen wonen, zich het meest op hun gemak voelen in een veilige, herkenbare en huiselijke omgeving. Zo'n omgeving ontstaat wanneer:

- ▶ een kleine groep (zes tot acht) bewoners zorg en ondersteuning krijgt van een vast team van medewerkers. Het werk van dit team wordt bepaald door de vragen en de gewoonten van de bewoners;

- ▶ de woonruimte herkenbaar is als 'huis'. Er is een huiskamer en voor iedere bewoner een eigen slaapkamer;
- ▶ bewoners eigen meubels kunnen meenemen;
- ▶ er een 'gewoon' huishouden wordt gevoerd, door samen boodschappen te doen, te koken, te eten en af te wassen.
- ▶ de bewoners zelf hun dagelijks leven inrichten, door bijvoorbeeld zelf te bepalen wanneer ze opstaan en wanneer ze naar bed gaan.

Verschillende smaken

Bij kleinschalige zorg gaat het er om dat de bewoners zo 'gewoon' mogelijk kunnen leven. De omgeving waarin dit gebeurt, kan daarbij helpen. Een gewone woning lijkt nu eenmaal meer op wat men thuis gewend was dan de gemiddelde zorginstelling.

Toch kan kleinschalige zorg ook worden aangeboden in een regulier verzorgings- of verpleeghuis. Het vraagt alleen meer inspanning van de medewerkers en familieleden om het 'gewone' leven van de bewoners vorm te geven.

Kleinschalige zorgvoorzieningen zijn te vinden in:

- ▶ *Zelfstandige woonzorgvoorzieningen.* Dit zijn gewone woonhuizen in de wijk. De bewoners kunnen gemakkelijk gebruik maken van bijvoorbeeld de buurtwinkels en het buurthuis. Meestal bestaat een woonzorgvoorziening uit meerdere woningen die op een of andere wijze met elkaar verbonden zijn.
- ▶ *Verzorgingshuizen.* Afhankelijk van de mogelijkheden, worden één of meerdere gangen van het verzorgingshuis verbouwd tot kleinschalige groepswooningen. Het komt ook voor dat naast het verzorgingshuis een aantal woningen wordt gebouwd voor mensen met dementie. In beide gevallen kunnen de bewoners gebruik maken van de voorzieningen van het verzorgingshuis, zoals de kapper.
- ▶ *Verpleeghuizen.* Afdelingen worden verkleind om zo beter een herkenbare en huiselijke omgeving te kunnen creëren. Enkele nieuwe verpleeghuizen zijn al volledig kleinschalig gebouwd.

Voor altijd of tijdelijk?

Er zijn kleinschalige voorzieningen waar de bewoners - in principe - tot hun dood toe kunnen blijven wonen. Deze zorgvoorzieningen fungeren als volwaardig alternatief voor het traditionele verpleeghuis.

Andere kleinschalige voorzieningen zijn vooral bedoeld voor mensen met een beginnende dementie. Deze fungeren als woonvorm tussen thuis en het verpleeghuis.

Waar vind ik een kleinschalige zorgvoorziening?

Op www.wonenmetdementie.nl vindt u onder het kopje 'Projecten bij u in de buurt' een overzicht van kleinschalige zorgvoorzieningen voor mensen met dementie. Eind 2005 waren dat er verspreid over het land 161. Deze voorzieningen zijn vaak onderdeel van een zorgorganisatie, die meestal een informatiefolder of -boekje heeft dat een eerste indruk geeft van de grootte, ligging en omgeving van de voorziening. Bezoek een aantal voorzieningen om de sfeer te proeven en te zien hoe het eraan toe gaat.

Hoe kom ik er voor in aanmerking?

Kleinschalige zorg voor mensen met dementie valt onder de AWBZ. Deze zorg kan worden aangevraagd bij het Centrum Indicatiestelling Zorg, het CIZ. Zij onderzoeken of en welke hulp u nodig heeft en stellen daarvoor een zogenaamde indicatie op.

Wat zijn de voor- en nadelen?

Familie is over het algemeen positief over kleinschalige zorg voor mensen met dementie. "Het lijkt op thuis": is een veelgehoorde uitspraak. Familieleden waarderen:

- ▶ de huiselijkheid van de voorziening;
- ▶ het feit dat persoonlijke bezittingen mee kunnen verhuizen;
- ▶ dat huisdieren mee mogen;
- ▶ de mogelijkheid om actief te participeren in het dagelijkse leven;
- ▶ het nauwe contact met de medewerkers.

Wat door de één als positief wordt ervaren binnen kleinschalige zorg, vindt een ander juist een nadeel. Familie heeft soms moeite met:

- ▶ de actieve rol die van haar wordt verwacht in het dagelijkse leven van de voorziening;
- ▶ het gedrag van medebewoners in de kleine groep;
- ▶ het nauwe contact met de medewerkers;
- ▶ het ontbreken van algemene voorzieningen zoals een restaurant.

Meer informatie

Aedes - Actiz Kenniscentrum Wonen - Zorg

T 030 - 273 97 50

www.kcwz.nl/databank